

Procedura postępowania z uczniem z cukrzycą typu 1

1. Informacje ogólne

Uczeń w wieku wczesnoszkolnym nie jest jeszcze w pełni samodzielny w kontroli choroby, dlatego wymaga stałego nadzoru i wsparcia nauczycieli, personelu szkoły oraz rodzica z powodu bariery językowej, nowej sytuacji życiowej raz związanej z cukrzycą o której wie od niedawna. Kluczowe jest szybkie reagowanie na objawy oraz regularna kontrola poziomu glukozy.

2. Opieka nad uczniem

- Uczeń powinien znajdować się pod stałą opieką osoby dorosłej (nauczyciela, wychowawcy, mamy).
- Nauczyciel:
 - obserwuje samopoczucie dziecka,
 - reaguje na niepokojące objawy.
- W klasie powinno być wyznaczone miejsce na przechowywanie:
 - glukometru / systemu monitorowania,
 - insuliny,
 - przekąsek i produktów na hipoglikemię (np. glukoza, cukierki).
- Pielęgniarka:
 - Przypomina o pomiarach cukru
 - Mierzy poziom cukru według potrzeb

3. Codzienne funkcjonowanie w klasie

- Uczeń ma prawo:
 - jeść i pić pod nadzorem dorosłego,
 - mierzyć poziom cukru w dowolnym momencie,
 - zgłaszać złe samopoczucie bez konieczności czekania.
- Nauczyciel powinien:
 - pozwolić dziecku natychmiast reagować na objawy,
 - nie oceniać negatywnie sytuacji związanych z chorobą (np. częste wyjścia do toalety),
 - wspierać dziecko emocjonalnie.
- Pielęgniarka:
 - Dokonuje pomiaru cukru według potrzeby
 - Dokonuje pomiaru cukru przed w-fem oraz o określonych z nauczycielem porach,
 - W razie potrzeby podaje glukozę/insulinę

4. Hipoglikemia (niedocukrzenie)

Objawy u dziecka:

- nagła zmiana zachowania (płacz, rozdrażnienie),
- trudności z koncentracją,
- bladość, potliwość,
- senność lub „dziwne” zachowanie.

Postępowanie:

1. **Natychmiast przerwać aktywność dziecka.**
2. Sprawdzić poziom cukru (jeśli możliwe. Dziecko ma sensor)..
 - o **Natychmiast podać cukier:** glukozę lub cukierek.
3. Pozostać przy dziecku – nie zostawiać go samego.
4. Po 10–15 minutach ponownie sprawdzić poziom cukru.
5. Po poprawie – podać przekąskę.

W ciężkim stanie:

- utrata przytomności / brak kontaktu:
 - o ułożyć dziecko w pozycji bocznej,
 - o podać glukagon (jeśli dostępny),
 - o wezwać pogotowie (112),
 - o natychmiast powiadomić rodziców.

5. Hiperglikemia (wysoki poziom cukru)

Objawy:

- silne pragnienie,
- częste korzystanie z toalety,
- zmęczenie, senność,
- bóle brzucha lub głowy.

Postępowanie:

1. Sprawdzić poziom cukru.
2. Umożliwić podanie insuliny (zgodnie z zaleceniami rodzica).
3. Zapewnić dostęp do wody.
4. Pozwolić dziecku odpocząć.
5. W razie pogorszenia – kontakt z rodzicami.

6. Zajęcia wychowania fizycznego

- Dziecko powinno uczestniczyć w zajęciach.
- Przed zajęciami:
 - o sprawdzić poziom cukru,
 - o upewnić się, że ma dostęp do przekąski.
- Po zajęciach: sprawdzić poziom cukru.

7. Przerwy i świetlica

- Dziecko nie powinno zostawać bez nadzoru.
- Opiekun świetlicy:
 - o pilnuje posiłków i pomiarów,
 - o obserwuje zachowanie dziecka,
 - o ma dostęp do „zestawu ratunkowego”.

8. Wycieczki szkolne

- Obowiązkowa obecność matki do momentu ustabilizowania sytuacji zdrowotnej ucznia oraz zaakceptowania nowej sytuacji.
- Nauczyciel/opiekun:
 - zabiera wszystkie potrzebne rzeczy (insulina, glukometr, jedzenie),
 - zna procedury postępowania,
 - ma kontakt do rodziców.
- Dziecko nie może być pozostawione bez opieki.

9. Współpraca z rodzicami

- Stały kontakt – mama chłopca do końca roku szkolnego przebywa na terenie szkoły podczas lekcji oraz świetlicy.
- Rodzice dostarczają:
 - zalecenia lekarskie,
 - sprzęt i produkty,
 - instrukcje postępowania.
- Wszelkie niepokojące sytuacje są natychmiast zgłaszane.

10. Edukacja klasy

- W prosty i dostosowany do wieku sposób wyjaśnić dzieciom:
 - czym jest cukrzyca,
 - że kolega/koleżanka może czasem jeść na lekcji,
 - jak można pomóc (np. poinformować nauczyciela).

11. Najważniejsze zasady bezpieczeństwa

- Regularne pomiary poziomu cukru.
- Nigdy nie ignorować objawów.
- Dziecko **zawsze musi być pod opieką dorosłego**.
- Szybka reakcja = bezpieczeństwo dziecka.

INSTRUKCJA DLA NAUCZYCIELA - Postępowanie z uczniem z cukrzycą typu 1

1. Najważniejsze informacje

- Uczeń może potrzebować w trakcie lekcji:
 - zjeść lub napić się,
 - zmierzyć poziom cukru,
 - wyjść do toalety.
- **Zawsze pozwól – to kwestia zdrowia i bezpieczeństwa.**

2. Objawy niedocukrzenia (hipoglikemii) – REAGUJ NATYCHMIAST

Zwróć uwagę na:

- bladość, potliwość
- drżenie rąk
- nagłą zmianę zachowania (płacz, złość, dezorientacja)
- senność, trudności z koncentracją

Co zrobić:

1. Przerwij aktywność ucznia.
2. Podaj szybko coś słodkiego:
 - glukoza
 - sok
 - słodki napój
 - tabletki glukozy
3. Zostań z dzieckiem.
4. Po ok. 10–15 min sprawdź poprawę.
5. Jeśli trzeba – powtórz podanie cukru.

UWAGA – STAN CIĘŻKI:

- utrata przytomności / brak kontaktu
 - ułóż dziecko na boku
 - NIE podawaj jedzenia ani picia
 - wezwij pomoc (112)
 - powiadom rodziców

3. Objawy wysokiego cukru (hiperglikemii)

- silne pragnienie
- częste oddawanie moczu
- zmęczenie, senność
- ból głowy lub brzucha

Co zrobić:

1. Pozwól dziecku zmierzyć cukier.
2. Umożliw podanie insuliny (zgodnie z zaleceniami).
3. Zapewnij dostęp do wody.

4. Pozwól odpocząć.
5. W razie potrzeby skontaktuj się z rodzicami.

4. Na lekcji

- Uczeń może:
 - mierzyć cukier
 - zgłosić złe samopoczucie w każdej chwili
- **Nigdy nie odmawiaj i nie opóźniaj tych czynności.**

5. Wychowanie fizyczne i przerwy

- Reaguj natychmiast na objawy osłabienia.
- Nie zostawiaj dziecka bez opieki.

6. Najważniejsze zasady

- ✓ Reaguj szybko – to kluczowe
- ✓ Nie zostawiaj dziecka samego przy złym samopoczuciu
- ✓ Lepiej podać cukier „na zapas” niż czekać
- ✓ Zawsze miej dostęp do „zestawu ratunkowego” (sok/glukoza)

7. Kontakty

- Rodzice/opiekunowie:
- Telefon:
- Punkt pielęgniarski w szpitalu w Warszawie gdzie chłopiec był na oddziale: 22 317 94 25
- Pokój lekarski w szpitalu: 22 317 95 38

PAMIĘTAJ:

Szybka reakcja nauczyciela może zapobiec poważnym konsekwencjom i zapewnić dziecku bezpieczeństwo w szkole.